

Sygn. akt II Ca 1673/14

POSTANOWIENIE

Dnia 7 sierpnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny – Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Katarzyna Oleksiak

Sędziowie: SO Katarzyna Serafin – Tabor

SR (del.) Jarosław Tyrpa (sprawozdawca)

po rozpoznaniu w dniu 7 sierpnia 2014 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku D. I.

przy uczestnictwie Z. D.

o otwarciu i ogłoszeniu testamentu J. D.

na skutek apelacji wnioskodawczyni na postanowienie Sądu Rejonowego dla Krakowa – Podgórze w Krakowie z dnia 17 kwietnia 2014 roku, sygnatura akt I Ns 43/14/P

postanawia:

oddalić apelację.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 17 kwietnia 2014 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa – Podgórze w Krakowie oddalił wniosek D. I. o otwarciu i ogłoszeniu testamentu J. D..

Wskazał, że zgodnie z art. 649 § 1 k.p.c. sąd albo notariusz otwiera i ogłasza testament, gdy ma dowód śmierci spadkodawcy. Przeprowadzona analiza akt sygn. I Ns 1226/10/P wskazuje, że postanowieniem z dnia 14 kwietnia 2011 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa-Podgórze w Krakowie oddalił wniosek D. I. o nakazanie Z. D. złożenia testamentu J. D. w trybie art. 648 k.p.c., wyjaśniając w uzasadnieniu, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie dał najmniejszych podstaw do przyjęcia, żeby J. D. sporządził jakikolwiek testament, a co więcej - okoliczność ta nie została nawet przez wnioskodawczynię uprawdopodobniona. Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny – Odwoławczy postanowieniem z dnia 20 grudnia 2011 roku, sygn. akt II Cz 2946/11 oddalił zażalenie wnioskodawczyni na wskazane orzeczenie Sądu Rejonowego, argumentując w uzasadnieniu między innymi, że nie zostały przedstawione żadne dowody, wykazujące sporządzenie przez J. D. oświadczenia woli w przedmiocie przysporzeń na wypadek śmierci. Treść protokołu z rozprawy w dniu 14 kwietnia 2011 roku (sygn. akt I Ns 1226/10/P) wskazuje przy tym, że Z. D. zeznając w charakterze uczestnika zaprzeczył, aby istniał testament sporządzony przez J. D., a z zeznań wnioskodawczyni wynika, że fakt istnienia takiego testamentu wywodzi przede wszystkim z obietnicy darowania jej prezentu, złożonej przez spadkodawcę w dniu 12 lutego 2010 roku.

Ponadto Sąd Rejonowy wskazał, że postanowieniem z dnia 7 października 2011 roku, sygn. akt I Ns 773/11/P tut. Sąd oddalił wniosek D. I. o stwierdzenie nabycia spadku po J. D., a apelacja wnioskodawczyni od przedmiotowego orzeczenia została oddalona postanowieniem Sądu Okręgowego w Krakowie Wydział II Cywilny – Odwoławczy z

dnia 13 czerwca 2012 roku, sygn. akt II Ca 29/12. Na rozprawie w dniu 07 października 2011 roku, która została przeprowadzona w sprawie o sygn. akt I Ns 773/11/P wnioskodawczyni zeznała, że nigdy nie widziała testamentu sporządzonego przez J. D., a dowodami na złożenie tego oświadczenia ostatniej woli przez spadkodawcę są między innymi samochód marki C. o nr. rej. (...) i telefon firmowy. Jednocześnie słuchani na tej samej rozprawie uczestnicy Z. D., D. D. (1), M. N. z domu D. i M. D. (1) zgodnie zeznali, że spadkodawca J. D. nie sporządził testamentu.

W niniejszej sprawie natomiast zarządzeniem z dnia 30 stycznia 2014 roku wnioskodawczyni D. I. została wezwana do przedłożenia oryginału testamentu zmarłego J. D. bądź wskazanie w sposób jednoznaczny, u kogo przedmiotowy testament się znajduje, a nadto przedstawienie w sposób wyczerpujący wszelkich okoliczności, które ujawniły się po dniu 14 kwietnia 2011 roku wraz z wnioskami dowodowymi na ich wykazanie, które w ocenie wnioskodawczyni wskazują, że zmarły J. D. sporządził testament i testament ten znajduje się w posiadaniu wskazanej osoby – w terminie 14 dni pod rygorem oddalenia wniosku. W odpowiedzi na powyższe wezwanie wnioskodawczyni podała, że testament J. D. został sporządzony w dniu 17 września 2009 roku i znajduje się u Z. D., D. D. (1), M. D. (2) i M. D. (1), którzy ukrywają go i zatajają jego istnienie. Wnioskodawczyni przedłożyła też dokumenty w celu wykazania wskazanych okoliczności faktycznych. Jednakże żaden z dokumentów, dołączonych zarówno do tego pisma, jak i do wniosku inicjującego postępowanie w sprawie nie daje podstaw do przyjęcia, aby istniał jakikolwiek testament sporządzony przez J. D.. Wskazane dokumenty nawet nie uprawniają do takiej okoliczności. Wnioskodawczyni błędnie utożsamia kierowane do niej wezwania organów administracji państwowej do przedłożenia testamentu z potwierdzeniem przez te organy faktu istnienia testamentu. Także nazwanie wnioskodawczyni spadkobiercą w pismach Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w K., wynikające prawdopodobnie z powielania jej twierdzeń w tym przedmiocie zawartych we wnioskach składanych do tych organów - wbrew twierdzeniom wnioskodawczyni - nie świadczy bynajmniej o istnieniu testamentu. W piśmie procesowym z dnia 26 lutego 2014 roku wnioskodawczyni podała też, że testament z dnia 17 września 2009 roku został sporządzony w salonie jubilerskim znajdującym się w K. przy ul. (...), w którym jest monitoring. Jednakże po pierwsze, jak wynika z zasad doświadczenia życiowego, żaden sklep nie przechowuje monitoringu przez 4,5 roku, a po drugie - w kontekście całokształtu wyżej opisanych okoliczności faktycznych oczywiste jest, że żaden testament spadkodawcy nie istnieje i w związku z tym nie mógł zostać nagrany na jakimkolwiek monitoringu. Wnioskodawczyni w poprzednich postępowaniach przyznała, że nigdy nie widziała testamentu J. D. oraz zeznała, iż fakt istnienia takiego testamentu wywodzi z obietnicy darowania jej prezentu złożonej przez Spadkodawcę w dniu 12 lutego 2010 roku. Wnioskodawczyni więc tylko przypuszcza, że przedmiotowy testament istnieje na podstawie swoich subiektywnych odczuć, które obiektywnie nie znajdują jednak potwierdzenia ani w materiale dowodowym ani w zasadach logiki i doświadczenia życiowego. Natomiast osoby wskazane przez wnioskodawczynię jako przechowujące testament spadkodawcy zostały przesłuchane w sprawie sygn. akt I Ns 773/11/P, zaprzeczając istnieniu jakiegokolwiek testamentu spadkodawcy, a wiarygodność ich zeznań nie budziła wątpliwości Sądów I i II instancji. W odniesieniu do Z. D. także w sprawie o sygn. akt I Ns 1226/10/P Sądy obu instancji nie miały wątpliwości, że nie jest on w posiadaniu żadnego testamentu Spadkodawcy.

Apelację na to postanowienie złożyła wnioskodawczyni D. I. zaskarżając je w całości i wnosząc o jego uchylenie.

Skarżąca zarzuciła, że Z. D. jest w posiadaniu testamentu sporządzonego przez J. D., zaś jego rodzina zataja i ukrywa testament. Skarżąca była naocznym świadkiem spisania tego testamentu w dniu 17 września 2009 roku.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest uzasadniona.

Na samym wstępie przypomnieć należy, że w świetle ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego stosowanie reguły z art. 514 § 1 k.p.c., umożliwiającej rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym w przypadku braku obligatoryjności wyznaczenia rozprawy, także w postępowaniu apelacyjnym nie budzi obecnie żadnych wątpliwości (por. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 2013 roku, III CZP 10/13, OSNC-ZD 2014/2/23 i powołane tam orzecznictwo). Ponieważ art. 649 k.p.c. nie wymaga dla rozpoznania wniosku o otwarcie

i ogłoszenie testamentu wyznaczenia rozprawy Sąd Okręgowy uprawniony był do orzekania w przedmiocie apelacji na posiedzeniu niejawnym.

W świetle art. 649 § 1 k.p.c. otwarcia i ogłoszenia testamentu dokonuje sąd albo notariusz, gdy ma dowód śmierci spadkodawcy. Jest rzeczą oczywistą tą, że aby dokonać otwarcia i ogłoszenia testamentu sąd musi tym testamentem dysponować. Głównym celem otwarcia i ogłoszenia testamentu jest bowiem ujawnienie jego treści (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 1951 roku, C 691/51, PiP (...)). Wnioskodawczynie domagając się otwarcia i ogłoszenia testamentu J. D. testamentu tego nie złożyła, a jedynie wyraziła swoje przypuszczenie, że testament ten znajduje się w posiadaniu Z. D., który go ukrywa. Jak ustalił Sąd Rejonowy wdrożone przez wnioskodawczynię postanowienie o nakazanie w trybie art. 648 k.p.c. wyjawienia Z. D. testamentu zakończyło się prawomocnym oddaleniem wniosku. Również wszczęte przez wnioskodawczynię postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku zakończyło się oddaleniem wniosku z braku podstaw do stwierdzenia, by zmarły pozostawił testament, w którym powołał ją do spadku. Słusznie w tych okolicznościach Sąd Rejonowy oddalił wniosek o otwarcie i ogłoszenie testamentu, skoro nie dysponował dokumentem, który jako testament podlegałby otwarciu i ogłoszeniu.

Powinność Sądu otwarcia i ogłoszenia testamentu istnieje w przypadku, gdy taki testament istnieje i gdy zostanie złożony, nie zaś w sytuacji, gdy osoba żądająca dokonania tej czynności, wyraża przypuszczenie jego istnienia. Postępowanie w przedmiocie otwarcia i ogłoszenia testamentu nie jest postępowaniem prowadzonym w celu wykrycia testamentu, a jedynie otwarcia i ogłoszenia testamentu, który już Sadowi został złożony. Stwierdzeniu, czy istnieje testament i gdzie się znajduje służy postępowanie uregulowane w art. 646 – 648 k.p.c. Zauważyć należy, że wszczęte przez wnioskodawczynię takie postępowanie w stosunku do Z. D. zakończyło się prawomocnym oddaleniem wniosku.

Reasumując stwierdzić należy, że skoro Sąd Rejonowy nie dysponował testamentem spadkodawcy, który mógłby otworzyć i ogłosić, to nie może być mowy o jego otwarciu i ogłoszeniu.

Z tych też przyczyn orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.